

Faktablad

Enheten för forskning

Publ.nr: MSB2368 – maj 2024

Foto: Mårten Adolfson

Det civila försvarets "tröskeleffekt": Säkerhetspolitiska dimensioner av befolkningskyddet

Under 2022–2023 genomförde FOI ett antal resor och intervjuer med forskare och representanter från Norge, Danmark och Finland i syfte att få en bättre bild av vad Natomedlemskapet kan innebära för svenskt civilt försvar på lång sikt.

Resultaten pekar på att Natomedlemskapet har ganska liten effekt på hur länder utformar sitt civila försvar. Även om Nato-medlemskap upplevs som en vändpunkt i ett lands säkerhetspolitiska historia, påverkar alliansen det civila försvaret i mycket liten utsträckning. Särskilt inom den civila sektorn har Nato haft svårt att driva en gemensam linje som gäller för alla medlemsländer, och snarare är det andra faktorer som bestämmer gränserna för hur ett lands civila försvar ser ut. Under arbetets gång blev det uppenbart att sådant som geografi, förvaltningsmässiga traditioner, ekonomi, och politisk orientering har större påverkan på det civila försvarets utformning än allianser. För Sverige betyder detta att Nato-medlemskapet antagligen inte kommer ha någon större effekt eller påverkan på svensk civil beredskapspolitik, såvida inte ansvariga myndigheter och politiker själva önskar det.

Projekttitel

Det civila försvarets "tröskeleffekt":
Säkerhetspolitiska dimensioner av
befolkningskyddet

Projektledare

Peter Bennesved, Totalförsvarets
forskningsinstitut (FOI)

Projekttid

2022–2023

Vilka faktorer formar ett lands utformning av civilt försvar?

Geografi, förvaltningstraditioner, historiska erfarenheter, och politisk orientering sätter i stort sett gränserna för hur ett lands civila försvar utformas på långsiktig strategisk nivå. Säkerhetspolitiska händelser har också påverkan, men beslut som fattas i samband med dem kan samtidigt ses som uttryck för övriga faktorer. Det kan således vara svårt att i efterhand helt avgöra vad som påverkade vad.

Ett "window of opportunity" för Norden?

Natomedlemskapet erbjuder samtidigt ett tillfälle för de nordiska länderna att utöka sitt samarbete, eftersom man för första gången i modern tid befinner sig i samma allians.

Kontakta oss:
Tel: 0771-240 240
registrator@msb.se
www.msb.se

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap